

Nr 265.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 30 maj 1912.

» » » i Andra kammaren den 30 maj 1912.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående bestämmelser för användningen af Kronans område å viss del af Vaxön, jämte en i ämnet väckt motion.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 93 och memorial nr 107.)

Till Konungen.

I en till Riksdagen den 10 april 1912 aflåten proposition, nr 166, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af närlagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för samma dag föreslagit
Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 14 saml. 74 häft. (Nr 265.)

Riksdagen att, under förutsättning att af stadsfullmäktige i Vaxholm godkänd stadsplan framdeles blifver af Kungl. Maj:t fastställd, antaga följande bestämmelser för användningen af Kronans område å Vaxön öster om den blifvande nya stadsplanegränsen, nämligen

i fråga om upplåtelse af tomt:

att de öster om den föreslagna nya stadsplanegränsen belägna och å blifvande stadskartan såsom byggnadstomter utmärkta områden må af arméförvaltningens fortifikationsdepartement upplåtas med tomträtt på högst 75 år, dock att från sådan upplåtelse undantagas följande för Kronans framtida behof reserverade tomter, nämligen tomterna nr 30—39, 160—163, 169 och 170 samt 175—180;

att tiden för tomträtten bestämmes så, att samtliga upplåtelseerna utgå vid samma tidpunkt;

att, innan aftal om upplåtelse af tomt afslutas, särskild karta skall upprättas öfver tomten, utvisande dess läge inom stadsplanen och nummer samt dess ytinnehåll och längden af dess särskilda sidor, hvilken karta bör affattas i två exemplar, hvaraf det ena skall förvaras hos arméförvaltningens fortifikationsdepartement och det andra åtfölja upplåtelsebrefvet;

att, därest anbud om tomträtt enligt fastställda grunder icke erhålles beträffande viss tomt, arméförvaltningens fortifikationsdepartement må upplåta sådan tomt för ett år i sänder, mot afgift och öfriga villkor, som departementet finner lämpliga;

att Kronan skall äga att utan ersättning framdraga telegraf-, telefon- och andra elektriska ledningar öfver upplåten tomt äfvensom att däri nedlägga elektriska kablar samt gas- och vattenledningar;

att, om med tomträtt upplåten tomt eller tomtedel under den bestämda upplåtelse tiden erfordras för militärt ändamål, densamma skall återlämnas till Kronans fria disposition mot rätt för innehafvaren att af Kronan bekomma ersättning *dels* för förskottsvis erlagda tomtafgifter, kapitaliserade efter tre procent, *dels* för de å tomten befintliga byggnaderna med en summa, som beräknas efter medeltalet af de belopp, till hvilka byggnaderna varit brandförsäkrade under de tre första kalenderåren i sist förflutna femårsperioden, innan uppsägning skett, dock att, om arméförvaltningens fortifikationsdepartement finner det sålunda beräknade värdet uppenbarligen för högt, lösesumman skall bestämmas af en nämnd, bestående af tre personer, däraf arméförvaltningens fortifikationsdepartement utser en, tomtinnehafvaren en och Kungl. Maj:ts

befallningshafvande i Stockholms län den tredje, *dels ock* för de under tomträttstiden nedlagda kostnader för tomtens planering samt för vatten-, aflopps- och belysningsledningar, tillhörande tomtens, med belopp, hvilket, tillika med värdet å byggnader, som ej kunnat ingå i förenämnda medeltalsberäkning, bestämmas af en på nyss angifna sätt utsedd nämnd;

att vid tomträttstidens slut tomt med därtill hörande byggnader och ledningar skall återfalla till Kronan utan lösen, om för därefter skeende ny upplåtelse af tomtens fordras en afgäld, som icke med mer än trettio procent öfverstiger den förutvarande, och villkoren i öfrigt icke äro strängare än de, som det förra aftalet bestämmer, men tomträttshafvaren icke vill antaga dessa villkor; samt att om för den nya upplåtelsen af tomtens fordras en afgäld, som med mer än trettio procent öfverstiger den förutvarande, eller eljest fordras strängare villkor än de förut gällande och tomträttshafvaren icke vill på dessa villkor mottaga ny upplåtelse af tomtens, eller om Kronan beslutar, att tomtens ej vidare skall upplåtas med tomträtt, tomträttshafvaren skall äga att af Kronan erhålla ersättning för de å tomtens befintliga byggnader samt till planering och ledningar utgifna kostnader i likhet med hvad som gäller för den händelse, att tomt skall under upplåtelse tiden återlämnas till Kronan;

i fråga om tillgodoseende af vissa personers berättigade intressen:

att nuvarande innehafvare af tomt inom stadens planlagda område skall hafva företräde till erhållande af samma tomt med tomträtt;

att den, som för närvarande har mark åt sig upplåten inom det område, som enligt blifvande stadsplan kommer att tilläggas nuvarande stadsplaneområdet, skall i första hand vara berättigad att få åt sig upplåten tomt, hvarå han har byggnad uppförd, därest det med hänsyn till stadsplanen och tomtindelningen kan lämpligen ske;

att därefter innehafvare af tomt, som, enligt hvad förut sagts, skall reserveras för Kronans framtida behof, äfvensom den, som innehar tomt, hvilken till följd af stadsplaneregleringen skall afstås till staden eller enskilda, skola efter anmälan och i mån af tillgång hafva företräde till tomter inom det nya stadsplaneområdet;

att tomt eller tomtedel, som skall reserveras för Kronans framtida behof eller som nu innehafves af enskild person men i följd af stadsplanens reglering skall öfvergå till staden eller till enskild person, icke behöfver af nuvarande innehafvare afträdas förr än vid ut-

gången af tionde året näst efter det, under hvilket ny stadsplan blifvit fastställd, dock att innehafvaren skall vara skyldig att under tiden erlægga å tomt eller tomtedel belöpande afgifter enligt nu gällande beräkning och att efter utgången af nämnda tid utan rätt till ersättning bortföra sina å tomten eller tomtdelen uppförda byggnader;

att likväl staden, därest så trängande behof af sådan för staden afsedd tomt eller tomtedel föreligger, att den sålunda bestämda tidens utgång ej kan afvaktas, skall efter pröfning af arméförvaltningens fortifikationsdepartement vara berättigad att därförut tillträda tomten eller tomtdelen, men skall staden i sådant fall vara skyldig att till afträdaren utgifva ersättning för mistning af besittningsrätten under den återstående tiden med belopp, som i brist på godvillig öfverenskommelse bestämmes af arméförvaltningens fortifikationsdepartement, dock att ersättning ej skall utgå för mark, som enligt redan nu gällande stadsplan är afsedd till gata eller allmän plats;

att, därest tomt kommer att efter tomträttstidens slut ånyo upplåtas med tomträtt, företrädesrätt till erhållande af tomten mot därför stadgade villkor skall tillkomma tomtens senaste innehafvare;

att, om vid sådan förnyad upplåtelse tomträttshafvaren icke vill mottaga tomten och om denna då, enligt hvad förut bestämts, skall utan lösen återfalla till Kronan, innehafvare af in-teckning i tomträtten, beviljad senast två år före upplåtelse-tidens slut, må äga rätt att öfvertaga den erbjudna nya upplåtelsen med rätt till byggnad och annat, som eljest skulle tillfalla Kronan, därest han sex månader före upplåtelse-tidens utgång därom gör anmälan hos arméförvaltningens fortifikationsdepartement; börande i händelse af flera sådana in-teckningar innehafvare af in-teckning med sämre rätt hafva företräde till upplåtelsens öfvertagande under villkor, att han förnöjer in-teckningshafvare med bättre rätt;

i fråga om tomträttsafgifter m. m.:

att den, som erhåller upplåtelse af mark med tomträtt, skall årligen till Kronan erlægga en afgift, motsvarande tre procent af markens värde enligt uppskattning af särskild värderingsnämnd, som Kungl. Maj:t tillsätter;

att frihet från tomträttsafgift dock skall äga rum i fråga om de tomter, som vare sig redan nu eller med Kungl. Maj:ts samtycke framdeles komma att innehafvas af kommunen eller församlingen eller användas af allmänna undervisningsverk, nykterhetsföreningar, frälsningsarmén eller andra barmhärtighetsinrättningar och för hvilka enligt gällande bevillningsförordning fastighetsbevillning icke skall erläggas;

att befrielse från tomträttsavgift likaledes skall tillkomma Vaxholms missionsförening för den del af tomten nr 80, som tillhör det därå uppförda missionshuset, hvaremot afgift skall efter angifven grund erläggas för den del af tomten, som tillhör därå uppfördt boningshus, äfvensom för förstnämnda del af tomten, om densamma framdeles ej längre användes för det nuvarande ändamålet;

att afgifterna för de tomter, som med tomträtt upplåtas till deras nuvarande innehafvare, skola utgå under de fem första åren af den för upplåtelse med tomträtt föreslagna sjuttiofemårsperioden med allenast 40 procent, under de därpå följande fem åren med 60 procent och under ytterligare fem år med 80 procent af de bestämda beloppen, men efter femtonde årets utgång med fulla beloppet;

att afgifterna för tomter inom nya stadsplaneområdet, hvilka med tomträtt upplåtas till sådana personer, som afstå nu innehafvande tomt antingen därför, att den skall reserveras för Kronans framtida behof, eller till följd af blifvande stadsplanereglering, skola utgå under de första tjugu åren med 25 procent, under de därpå följande tjugu åren med 50 procent och under ytterligare tjugu år med 75 procent, men efter sextionde årets utgång med fulla beloppet;

att inflytande tomträttsavgifter liksom öfriga inkomster af Kronans område å Vaxön öster om den blifvande nya stadsplanegränsen skola särskildt bokföras och af fortifikationsdepartementet förvaltas samt användas till tomtmätningar, anläggning af gator och andra allmänna platser, anläggning och underhåll af tilläggsplatser och kajer, inlösen af tomter och andra ändamål, som kunna bidra till stadens utveckling samt möjligen föranleda, att i framtiden nya områden kunna öppnas för tomtupplåtelser;

i fråga om upplåtelse af område, som icke är tomt:

att mark, som enligt den blifvande stadsplanen erfordras för gator, torg och andra allmänna platser, skall af Kronan med äganderätt utan ersättning afstås till staden, hvarvid iakttages, att Strandgatans kaj och östra delen af Hamngatans kaj skola afskiljas från vidliggande gator medelst gränser, som arméförvaltningens fortifikationsdepartement äger bestämma, samt åt staden upplåtas till användande på sätt och under villkor, som Kungl. Maj:t framdeles stadgar;

att platsen för kyrkan med tillhörande kyrkogård samt nuvarande begravningsplatsen skall med äganderätt utan ersättning afstås till kyrkoförsamlingen;

att den söder om Blynäsgatan liggande delen af exercisfältet (Blynäsfältet), hvilken icke bör intagas i stadsplanen, skall afgiftsfritt upplåtas till

staden med nyttjanderätt tillsvidare under 75 år under villkor, att fältet endast får användas såsom öppen plats för promenader, idrottsöfningar o. d., med rätt dock för staden att anlägga dels en gångbana öfver fältet till skolhuset, dels väg på fältets västra sida utmed kvarteren Terra Nova och Framnäs, dels ock väg i Hamngatans förlängning öfver fältet till korsningen af Blynäs- och Tvärgatorna, allt under förutsättning att dessa förbindelseleder hållas i ungefär samma plan som de närliggande delarna af exercisfältet, att Kronan förbehålles rätt att för truppöfningar samt militärpersonalens gymnastik- och idrottsöfningar med företrädesrätt framför staden eller annan använda fältet, samt att staden icke äger utan arméförvaltningens fortifikationsdepartements och kommandantens medgifvande rätt att å exercisfältet uppföra byggnader eller därå verkställa planteringar;

att det staden omgifvande, Kronan tillhörande vattenområdet, med undantag af Österhamnen och områdena utanför de för Kronans framtida behof reserverade tomterna samt utanför Strandgatans kaj och östra delen af Hamngatans kaj, skall upplåtas till staden med nyttjanderätt tillsvidare under 75 år med rättighet att, efter medgifvande af arméförvaltningens fortifikationsdepartement, utföra de anläggningar och vidtaga de anordningar, som för sjöfartens och därmed sammanhängande angelägenheter ordnande kunna finnas lämpliga, dock mot villkor, att staden skall väl vårda och underhålla området med därå gjorda anläggningar, att förmånsrätt till användande af tilläggsplatser vid kajer och i hamnar alltid skall tillkomma Kronan för dess båtar och farkoster äfvensom för båtar och farkoster, hvilka för Kronans räkning förhyrts eller uteslutande för dess räkning befraktats, att hamnumgälder eller andra afgifter till staden för begagnandet af tilläggsplats eller af andra till sjöfartens främjande och bekvämlighet af staden gjorda anordningar ej skola af Kronan erläggas, samt att vattenområdet i sin helhet skall vara öppet för allmän trafik utan annan inskränkning än den, som kan följa af bestämmelser i en blifvande hamnordning eller andra laga föreskrifter;

att den till upplåtet vattenområde hörande fiskerätten jämväl på enahanda sätt upplåtes till staden, hvilken dock ej må upplåta fisket till annan, utan skall detsamma vara tillgängligt för samtliga invånare i staden samt för personalen vid i orten förlagda trupper och annan därstädes bosatt militärpersonal;

att om Blynäsfältet eller till staden upplåtet vattenområde under den bestämda upplåtelsetiden erfordras för militärt ändamål, fältet eller området skall återlämnas till Kronans fria disposition utan rätt till ersättning för därå nedlagda kostnader, dock att i fråga om till sjö-

fartens fromma gjorda anläggningar skall gälla hvad särskildt må varda aftaladt; samt

att Blynäsfältet samt till staden upplåtet vattenområde skola vid upplåtelsetidens slut återfalla till Kronan utan ersättning för därå nedlagda kostnader i vidare mån än nyss sagts.

Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition äfvensom en i ämnet inom Riksdagen väckt motion, har Riksdagen, under förutsättning att af stadsfullmäktige i Vaxholm godkänd stadsplan framdeles blifver af Kungl. Maj:t fastställd,

dels antagit de i Eders Kungl. Maj:ts ofvanberörda proposition föreslagna bestämmelser för användningen af Kronans område å Vaxön öster om den blifvande nya stadsplanegränsen, *med undantag* af hvad däri föreslagits i fråga om vissa lindringar för innehafvare af tomt, som reserveras för Kronans framtida behof, samt *med de ändringar* i öfrigt, att, *i fråga om upplåtelse af tomt*, om med tomträtt upplåten tomt eller tomtdel under den bestämda upplåtelsetiden erfordras för militärt ändamål, densamma skall återlämnas till Kronans fria disposition mot rätt för innehafvaren att af Kronan bekomma ersättning, utom i öfriga af Eders Kungl. Maj:t föreslagna afseenden, för förskottsvis erlagda tomtafgifter, kapitaliserade efter *fyra* procent, samt att *i fråga om tomtafgifter m. m.*, den, som erhåller upplåtelse af mark med tomträtt, skall årligen till Kronan erlægga en afgift, motsvarande *fyra* procent af markens värde enligt uppskattning af särskild värderingsnämnd, som Kungl. Maj:t tillsätter;

dels ock beslutit, att innehafvare af tomt, som skall reserveras för Kronans framtida behof må, därest Kronan efter den fastställda upplåtelsetidens slut framställer fordran på tomtens afträdande, tillerkännas ersättning för å tomt eller tomtdel uppförda byggnader enligt för öfriga tomtinnehafvare föreskrifna grunder i fråga om afträdandet af å tomt befintliga byggnader under den bestämda upplåtelsetiden.

Stockholm den 30 maj 1912.

Med undersåtlig vördnad.